

Valtionvarainministeriön valtionosuusuudistus

Kuntajohtajakokous 04.09.2024 § 2

Kunta- ja alueministeri on nimittänyt selvityshenkilöt hallitusohjelman mukaiseen kuntien valtionosuusuudistuksen valmisteluun. Selvityshenkilö, hallintotieteiden tohtori Eero Laesterä kävi kuntajohtajille katsauksen valtionosuusuudistuksen selvitystyöhön. Esityksessään Laesterä asemoi Uudenmaan kunnat asukasluvun kasvun perusteella useiden eri tekijöiden valossa. Maakunnasta saavat kokonaisverotulot ovat jonkin verran korkeammat kuin koko maassa keskimäärin. Uudenmaan kuntien varsin erilaisen taloudellisen aseman takia maakunnan yhteinen edunvalvonta on haastavaa.

Kuntatalouden tasapainottaminen on mittava tehtävä, sillä koko kokonaisuuden ottaminen haltuun on haastavaa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuslain soveltamisala on suppea. Aasukastiheydellä ole erityisen suurta merkitystä Uudellamaalla. Ylipäänsä asukastiheydellä ja palvelurakenteen kustannuksilla ei näytä olevan kytköstä toisiinsa, sillä palveluita on jo pitkälti keskitetty kuntien asukastiheydestä riippumatta.

Hallitus käsittelee asiaa syys-lokakuussa ja sen jälkeen hallituksen esitysluonnos lähtee lausunnoille, joille varattaneen aikaa noin kahdeksan viikkoa. Lainsäädännön arviointineuvosto käsittelyn jälkeen hallituksen esitys eduskunnalle on tarkoitus antaa maaliskuussa 2025.

Käytiin keskustelu, jossa kuntajohtajat toivoivat valtionosuuksien painoarvon siirtämistä menneisyyden rakenteista tulevaisuuteen. Kuntien kasvun painoarvoa tulisi kasvattaa. Kuntajohtajat korostivat vieraskielisyydellä olevan huomattavaa merkitystä syntyvien kustannusten kannalta erityisesti pääkaupunkiseudulla.

Merkittiin katsaus tiedoksi.